

ΤΙΤΛΟΣ:

Χορήγηση υλικού παρέμβασης σε παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές μάθησης κατά την προσχολική ηλικία στον τομέα της γραφο-φωνολογίας. Πιλοτική χορήγηση.

Σπουδάστρια: Καρούτα Αικατερίνη

Εποπτεύουσα Καθηγήτρια: Ζακοπούλου Βικτωρία

Θεωρητικό Μέρος

- Η έννοια της φωνολογικής ενημερότητας.
- Μαθησιακές δυσκολίες στον τομέα της γραφο-φωνολογίας.

Πρακτικό Μέρος

1. Παρουσίαση του υλικού παρέμβασης «ΠροΑναΓραΦω» στον τομέα της γραφο-φωνολογίας.
2. Πιλοτική χορήγηση του υλικού παρέμβασης, «ΠροΑναΓραΦω»: Ένα παράδειγμα προ- και μετά- μέτρησης προγράμματος ενίσχυσης φωνολογικής ενημερότητας.

1. Παρουσίαση του υλικού παρέμβασης «ΠροΑναΓραΦω» στον τομέα της γραφο-φωνολογίας.

Το «ΠροΑναΓραΦω» και συγκεκριμένα ο τομέας της γραφο-φωνολογίας είναι ένα εργαλείο που μπορεί να ανιχνεύσει πιθανές δυσκολίες στη φωνολογική ενημερότητα και κυρίως να παρέμβει στην αντιμετώπιση των δυσκολιών αυτών.

Προτεινόμενη χρήση από:

- Θεραπευτές
- Εκπαιδευτικούς
- Γονείς

Δομή και περιεχόμενο του υλικού παρέμβασης στον τομέα της γραφο-φωνολογίας.

Διακρίνεται σε δύο υποτομείς:

α) τη γραφο-φωνολογική ενημερότητα / αναγνωστική διαδικασία και

β) τη γραφο-φωνολογική ενημερότητα / διαδικασία γραφής

α) Υποτομέας της γραφο-φωνολογικής ενημερότητας / αναγνωστικής διαδικασίας

- Αποτελείται από 7 ασκήσεις.
- Σύμφωνα με το μοντέλο της διττής θεμελίωσης οι ασκήσεις διακρίνονται σε 2 επίπεδα:
 1. Το επιγλωσσικό και
 2. Το μεταγλωσσικό
- Υπάρχουν και ασκήσεις φωνηματικογραφημικής αντιστοιχίας.

1. Επιγλωσσικό επίπεδο

- Άσκηση εντοπισμού και αναγνώρισης με ένδειξη φωνολογικού τεμαχίου
- Άσκηση εντοπισμού χωρίς ένδειξη φωνολογικού τεμαχίου με λέξη στόχο
- Άσκηση απόφασης μέσω σύγκρισης ζευγών
- Άσκηση διάκρισης ομοιότητας

2. Μεταγλωσσικό επίπεδο

- Άσκηση χειρισμού φωνολογικών τεμαχίων
- Άσκηση συγκερασμού

Ασκήσεις φωνηματικογραφημικής αντιστοιχίας

- Άσκηση αναγνώρισης φωνημάτων και αριθμών ως εικόνες
- Άσκηση διάκρισης όμοιων οπτικοποιημένων συμβόλων γραμμάτων και αριθμών

β) Υποτομέας της γραφο-φωνολογικής ενημερότητας / διαδικασία γραφής

Αποτελείται από 7 ασκήσεις:

- Άσκηση χάραξης γραμμής με τελίτσες, ακολουθώντας συγκεκριμένη πορεία
- Άσκηση εξάσκησης συντονισμού ματιού-χεριού σε οριοθετημένο πρότυπο
- Άσκηση ενίσχυσης συντονισμού ματιού-χεριού σε επίπεδο σύνθεσης ολόκληρης εικόνας
- Άσκηση διατήρησης οπτικοκινητικού συντονισμού σε μεγάλο γραφημικό πλαίσιο
- Άσκηση γραφημικής απεικόνισης φωνημάτων
- Άσκηση εκμάθησης της αλληλοδιαδοχής των γραμμάτων και αριθμών και η γραφημική απόδοση σε ακολουθίες
- Άσκηση εκμάθησης γραφής γραμμάτων σε επίπεδο λέξης

Φόρμα Βαθμολόγησης

- Λειτουργεί ως ένα είδος διαγράμματος προόδου και αξιολόγησης της πορείας του παιδιού κατά το διάστημα εφαρμογής των ασκήσεων.
- Είναι δομημένη ως ακολούθως:
 1. Αφορά διαφορετικούς στόχους με επίπεδα αυξανόμενης δυσκολίας.
 2. Μετρά την επίδοση, που χαρακτηρίζεται ως ελλιπής, ικανοποιητική και επαρκής.
 3. Επιτρέπει τη βαθμολόγηση ανά τομέα και άσκηση σε αριθμό συνεδριών εφαρμογής του υλικού.

2. Πιλοτική χορήγηση του υλικού παρέμβασης « ΠροΑναΓραΦω»: Ένα παράδειγμα προ- και μετα- μέτρησης προγράμματις ενίσχυσης φωνολογικής ενημερότητας.

- **Διάρκεια**

Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε σε 18 ατομικές συνεδρίες διάρκειας μίας ώρας με συχνότητα δύο συνεδρίες την εβδομάδα, σε διάστημα 60 ημερών από τις αρχές Οκτωβρίου μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου.

- **Συμμετέχοντες**

- ✓ Ένα αγόρι 5 ετών.
- ✓ Παρουσίαζε εξελικτική φωνολογική διαταραχή.
- ✓ Είχε ξεκινήσει συνεδρίες λογοθεραπείας και δεν τις είχε ολοκληρώσει, πριν την χορήγηση του προγράμματος.

- Στάδια προγράμματος ενίσχυσης φωνολογικής επίγνωσης:

- i. Αρχική αξιολόγηση
- ii. Σχεδιασμός προγράμματος
- iii. Εφαρμογή προγράμματος
- iv. Τελική αξιολόγηση

Αναλυτικά:

i. Αρχική αξιολόγηση

- Το υλικό του ΠροΑναΓράΦω χορηγήθηκε στο αγόρι σε διάστημα μίας εβδομάδας.
- Παρουσίασε:
 - Οριακά ικανοποιητική επίδοση στις ασκήσεις του υποτομέα της αναγνωστικής διαδικασίας εκτός από τις ασκήσεις ομοιοκαταληξίας που η επίδοση του ήταν ελλιπής.
 - Ικανοποιητική ήταν η επίδοση του στις ασκήσεις του υποτομέα της διαδικασίας γραφής.

ii. Σχεδιασμός προγράμματος

- Οι δραστηριότητες του προγράμματος στηρίχθηκαν στα δεδομένα του «ΠροΑναΓράΦω» και ακολούθησαν τη σειρά με την οποία εμφανίζονται οι ασκήσεις στον τομέα της γραφο-φωνολογίας.
- Παρουσιάζονταν με παιγνιώδη μορφή ειδικά σχεδιασμένη για κάθε άσκηση ξεχωριστά.

iii. Εφαρμογή προγράμματος

Το περιεχόμενο του προγράμματος επιμερίστηκε σε 18 συνεδρίες από τις οποίες στις πρώτες 11 συνεδρίες το παιδί ασχολήθηκε με ασκήσεις του υποτομέα της αναγνωστικής διαδικασίας και στις υπόλοιπες 7 συνεδρίες με ασκήσεις του υποτομέα της διαδικασίας γραφής.

iv. Τελική αξιολόγηση

Μετά το τέλος εφαρμογής του υλικού παρέμβασης το παιδί αξιολογήθηκε ξανά με τη χρήση του υλικού ως κριτήριο αξιολόγησης.

- **Αποτελέσματα:**

- ✓ Το παιδί σημείωσε βελτίωση στις ασκήσεις του υποτομέα της γραφο-φωνολογικής ενημερότητας / αναγνωστική διαδικασία, καθώς η επίδοση του από οριακά ικανοποιητική έγινε ικανοποιητική.
- ✓ Στις ασκήσεις ομοιοκαταληξίας η επίδοση του βελτιώθηκε ελάχιστα παραμένοντας στο επίπεδο ελλιπής.
- ✓ Στον υποτομέα της γραφο-φωνολογικής ενημερότητας / διαδικασία γραφής δεν αντιμετώπισε πρόβλημα σημειώνοντας επαρκή επίδοση.

Συμπεράσματα:

1. Το «ΠροΑναΓραΦω» αποτελεί σημαντικό βοήθημα στην ανίχνευση και κυρίως στην αντιμετώπιση δυσκολιών στη φωνολογική ενημερότητα.
2. Ποσοστό παιδιών με προβλήματα στην επικοινωνία ανήκουν σε ομάδα υψηλού κινδύνου για εμφάνιση αναγνωστικών δυσκολιών.
3. Η έγκαιρη ανίχνευση των δυσκολιών αυτών και η εφαρμογή ενός καταρτισμένου προγράμματος αντιμετώπισης τους παίζουν σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση τους.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας....